

SATRANÇ

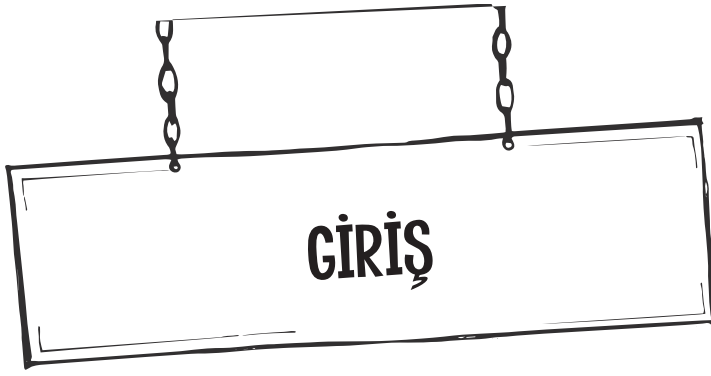
ÖĞREN DE GEL

METİN ÖZDAMARLAR

İÇİNDEKİLER

Giriş	7
Her Derde Deva Satranç	12
Satrancın Eğlenceli Tarihi	16
Satranç Tahtası	32
Satranç Taşları	42
Sapasağlam Kale	49
Muhteşem Vezir	54
Zıplayan At	59
Yeri Titreterek Koşan Fil	64
Hükümdar Şah	69
Fedakar Piyon	74
Açılışlar	79
Çok Özel Hareketler Bunlar	87
Oyun Ortası	99
Satrancın Alfabetesi Notasyon	114
Oyun Sonu	125
On Soruda Satranç Şampiyonları	145
Oyun Kuralları	160
Satranç Oynayabilen Bilgisayarlar	167
Sözlükçe	170
Notlar	173

Kitabımıza başlamadan önce hiçbir Eğlenceli Bilgi kitabında yapmadığımız bir şeyi yapıyoruz: Muhabirimiz halkın arasına karışıyor ve onlara mikrofon uzatıp bir soru soruyoruz. İşte sorumuz ve verilen cevaplar...

Hiç satranç oynadınız mı?

Mehmet Bey: (55 yaşında) Çocukluğumdan beri satranç oynuyorum. Bence sporların en güzeli satranç. Torunum Ayşe ile her akşam mutlaka oynarız. Herkes bu oyunu tavsiye ediyorum.

Fatma Hanım: (36 yaşında) Öğreneyim diye çok çaba sarf ettim. Hatta bizim kız da çok uğraştı ama bir türlü öğrenemedim. Keşke Eğlenceli Bilgi'den bir satranç kitabı çıksa da ben de bu oyunu kolayca öğrenebilsem. Editörleri göreve davet ediyorum.

Merve: (6 yaşında) Satranç çok seviyorum ben. Kuzenim Ali ile sık sık satranç oynuyoruz. Babamın verdiği harçlıkları biriktiriyorum. Kendime güzel bir satranç takımı alacağım.

Betül: (20 yaşında) Satranç oynamak mı? Hayatım satranç... Lise yıllarımdan beri pek çok turnuvaya katıldım. İki defa Türkiye Şampiyonu oldum. Buradan sizin aracılığınızla herkese seslenmek istiyorum: Mutlaka satranç öğrenin ve oynayın. İnanın buna değecek!

Satrançın bu kadar çok sevildiğini biliyor muydunuz? Herkesin satranç biliyor olması birden içinizi kıskançlıkla mı doldurdu? Sakin olun ve kitabı okumaya başlayın. Göreceksiniz, herkesi mat edeceksiniz!

En eski oyun

İnsanlar tarihin değişik dönemlerinde değişik oyunlar icat etmişler. Bunlardan belki de tarihi en eskiye dayanan ve en çok oynanan ise satranç.

Son yıllarda satranca verilen değer gittikçe artıyor. Artık televizyonlarda satranç programları var. Gazete ve dergilerde satranç köşeleri bulunuyor. Satrançla ilgili birçok kitap yayımlanıyor. Hemen hemen her ilimizde satranç turnuvaları düzenleniyor. En önemlisi de artık okullarımızda seçmeli olarak satranç dersi veriliyor. (Üzerinizde satranç öğrenmek için bir baskı hissediyor musunuz?) Satranca olan bu ilgi nereden kaynaklanıyor dersiniz? Hemen söyleyelim, çünkü gün geçtikçe satrancın yararları bilimsel olarak ispatlanıyor.

Bu kitabı okurken;

- ▲ Dünyanın en eski sporlarından birini öğrenmenin doyulmaz zevkini ve gururunu tadacaksınız,
- ▲ Düzenli satranç oynamanın derslerinizdeki başarıyı arttırdığı görünce çok şaşıracaksınız,
- ▲ Satrançta üçüncü hamleden sonra 9.000.000'dan fazla hamle yapılabildiğini öğrenince gözlerinizin büyüdüğünü, dudaklarınızın uçukladığını hissedeceksiniz,
- ▲ Satranca başlama yaşının kaç olduğunu öğrenince geç kaldığınız için pişmanlıktan saçlarınızı yolacaksınız,
- ▲ Satrancın sadece bir oyun değil aynı zamanda bir spor olduğunu anlayacaksınız,
- ▲ Sürekli satranç oynadıkça hafızanızın geliştiğini okuyacak ve hemen kitabı bitirmek için sayfalara saldıracaksınız,

▲ Zıplayan atlar, çapraz koşan filler, vezir olan piyonlar, hareket eden kaleler başınızı döndürecek,

▲ “Şah mat” ifadesinin, kullananın kulağına ne kadar hoş geldiğini öğreneceksiniz,

▲ Mutlaka kazanmak gerekmediğini, bazen kaybetmenin de size çok şey kattığını fark edeceksiniz,

▲ 15 yıl boyunca Dünya Satranç Şampiyonu olmuş mükemmel biriyle tanışacaksınız,

▲ Satranç oynayan bilgisayarları duyunca kulaklarınıza inanamayacaksınız,

▲ Satranç oynamanın aynı zamanda bize zamanı iyi kullanma konusunda ders verdiğini fark edecek; “Bu kadar da olmaz canım!” diyeceksiniz...

▲ Satranç oynamanın zihnimizi de geliřtirdiđini okuyunca dūřüp bayılacaksınız...

▲ Vee... Geleceđin satranç Şampiyonu olmak yolunda ilk adınızı atacaksınız...

Satranç bir oyun mu yoksa spor mu?

Önce bir hatırlatma yapalım. Çoğumuz satrancı bir oyun sanıyoruz. Kendi aramızda “Satranç oynayalım mı?” diyoruz. Satranç sadece bir oyun değil, aynı zamanda da futbol, yüzme, basketbol gibi bir spor. Hem de kuralları, şampiyonları, takımları ve federasyonları olan bir spor... Satranç oynarken zihinsel bir çalışma yapıyoruz. Böylece spor yapmış oluyoruz.

Satranca hangi yaşta başlanmalı?

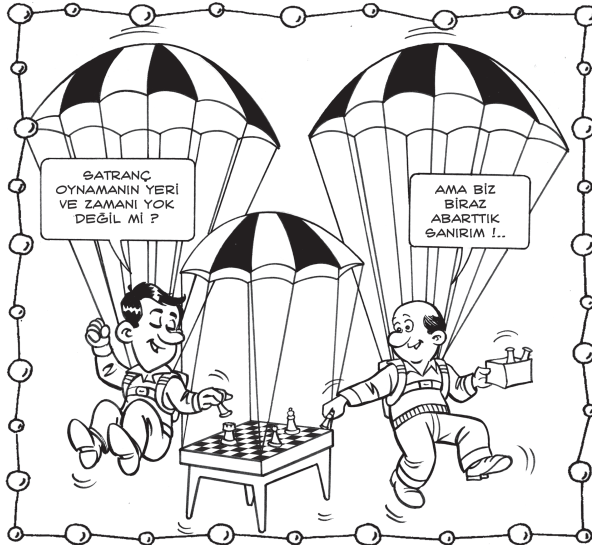
Yapılan araştırmalar satranca başlama yaşının 2 olduğunu gösteriyor. İnanılmaz, değil mi? Mesela Dünya Satranç Şampiyonlarından Jose Raul Capablanca 4 yaşında, Max Euwe 5 yaşında, Bobby Fischer 6 yaşında, Aleksandr Alekhine 9 yaşında satranca başlamış. Belki de erken başlamaları onları şampiyonluğa taşımıştır, kim bilir? Gördüğümüz gibi satranca başlamanın yaşı yok. Bu yüzden satranç genç-yaşlı tüm insanları birleştiren ender sportlardan biri. Üstelik satranç oynamanın yeri ve zamanı da yok.

Satrançın yararları saymakla bitmez;

▲ Satranç gündelik hayatın bir kopyası... Nasıl ki yaşadığımız hayatta mücadeleler varsa satranç tahtası üzerinde de bir mücadele vardır. Mücadele dediysem satranç taşlarını rakibinize fırlatmaktan bahsetmiyorum. Kazanmak için yapılan mücadele...

▲ Satrançta, hayatta karşılaşılabileceğimiz durumlar vardır. Bu durumlarda kararımızı kendimiz veririz. Kendi kendimizin patronu yuzdur anlayacağınız. Kararlarımızı veririz, oyunu yönetiriz ve verdiğimiz kararlardan sadece kendimiz sorumlu oluruz. Bu her zaman böyledir, değil mi?

▲ Hepimiz başarılı olmak isteriz. Ama başarılı olmak için de çaba sarf etmemiz gerekiyor. Disiplinli, düzenli, sabırlı bir çalışma sonunda başarı mutlaka elde edilir. İşte satranç oyunu bize bunun güzel bir örneğini verir. Eğer satranç oynarken disiplinli ve sabırlı olmazsak yenilir; başarısız oluruz. Zaten gerçekte de öyle değil mi?

▲ Satranç bize kaybetmenin dersini ve her şeyden önemlisi de dostça oynamayı öğretir.

▲ Satranç boş zamanlarımızda yapabileceğimiz oldukça yararlı bir spordur ve bizi kötü alışkanlıklardan korur.

▲ Aslında çok çabuk harcadığımız zamanı en verimli şekilde nasıl kullanacağımızı bize öğretir.

▲ Kişiliğimizi geliştirmemize yardımcı olur.

▲ Yeni arkadaşlar edinmemizi, sosyalleşmemizi sağlar. Bazen kendisi de en iyi arkadaşımız olur. Üstelik hiç şikâyet etmez, mızızlanmaz, küsmez.

▲ Satranç kendimize güvenmemizi sağlar. Galibiyetler aldıkça bunu daha iyi anlayacaksınız.

▲ Hafızamızı geliştirir. İşte bu harika!

▲ Dikkatimizi belli bir alanda toplama yeteneğimizin gelişmesine katkıda bulunur.

▲ Bunların hepsinin doğal bir sonucu olarak düzenli oynanırsa derslerimizdeki başarıyı artırır. (En güzeli de bu, değil mi?)

Ve sayılamayacak kadar çok yarar... Zaten satranç öğrenip oynamaya başlayınca bu yararları kendiniz de göreceksiniz...

